

دوشنبه 25 خرداد 21 جمادی الثاني 15 ژوئن

دانشمند فرهیخته، محقق وارسته و پژوهشگر پرتلاش، مرحوم آیه الله سید عبدالعزیز طباطبائی، 21 جمادی الثاني 1348 هجری قمری . برابر با چهارم آبان 1308 هـ.ش. در خانواده ای علمی و ریشه دار در نجف اشرف به دنیا آمد.

تولد آیه الله سید عبدالعزیز طباطبائی در سال 1348 قمری

خلاصه ای از زندگی این بزرگ مرد عرصه دین و دانش:

تولد:

دانشمند فرهیخته، محقق وارسته و پژوهشگر پرتلاش، مرحوم آیه الله سید عبدالعزیز طباطبائی، 21 جمادی الثاني 1348 هجری قمری . برابر با چهارم آبان 1308 هـ.ش. در خانواده ای علمی و ریشه دار در نجف اشرف به دنیا آمد.

خاندان:

پدرش نوه دختری و مادرش نوه پسرکی فقیه بزرگ شیعه آیه الله العظمی سید محمدکاظم طباطبائی یزدی صاحب عروة الوثقی بود. خاندان سید یزدی، یکی از خاندانهای مشهوری بودند که در حوزه علمیه نجف و فقهات شیعه نقش مؤثری داشتند. محقق طباطبائی دوران کودکی خود را در چنین خانواده ای میان کتاب و کتابخانه و مدرسه گذراند و طبیعتاً استعداد این کودک خردسال با چنین شرایطی پرورش پیدا میکرد. دوستان ایام کودکی وی، اذعان میکنند که او از همان سالها متین و کم صحبت و بیتکلف بود و در گفتار و کردار بزرگترها دقت میکرد. محقق طباطبائی ضمن خاطرات دوران کودکی خود به کتابهایی اشاره میکند که در کتابخانه و پشت شیشه، توجهش را جلب کرده بودند و وی ساعاتی از وقت خود را به تهیه فهرستی از اسم این کتابها و نام نویسندگان آنها میگذراند. وی که در آن زمان، به خاطر سن کم خود، اجازه دست زدن به کتابها را نداشته، مجبور بوده از پشت شیشه فقط آنچه بر عطف کتابها نوشته شده بود را یادداشت کند. این موضوع، نقش مؤثر محیط علمی او را در علاقمندی به کتاب و کتابت به خوبی نشان میدهد.

اساتید:

1- سید هاشم حسینی تهرانی (مؤلف کتاب علوم العربیة) : ادبیات، صرف و نحوی 2- سید جلیل طباطبائی یزدی: توضیح المراد و منطق 3- آیه الله سید عبد الاعلی سبزواری: شرح منظومه سبزواری 4- شیخ صدرا بادکوبی: اسفار ملاصدرا 6و7- میرزا حسن نبوی و شیخ ذبیح الله قوچانی : شرح لمعه 8- آیه الله سید علی علامه فانی اصفهانی: فوائین میرزای قمی 9و10- شیخ عبدالحسین رشتی(مؤلف شرح کفایه و کشف الاشباه) و شیخ مجتبی لنگرانی(مؤلف کتاب اوفی البیان) : دروس عالی سطح 11و12- آیه الله العظمی سید عبدالهادی شیرازی و آیه الله العظمی حاج سید ابوالقاسم موسوی خوئی : درس خاج فقه و اصول سفرهای تحقیقی:

محقق طباطبائی تابستان هر سال با سفر به ایران، به کتابخانه های خصوصی و عمومی مراجعه میکند و ضمن مطالعات فراوان یادداشتهای زیادی تهیه مینماید. در سه سفر حج نیز در کتابخانه های مکه و مدینه نسخ خطی نفیسی را مبینند و برخی از آنها را به طور کامل استنساخ میکند. همچنین در تابستان سال 1342 هـ.ش. از عراق به سوریه و لبنان سفر میکند و در يك اقامت سه ماهه، در کتابخانه های ظاهریه، مجمع علمی دمشق، کتابخانه اوقاف حلب و کتابخانه دانشگاه آمریکایی بیروت مطالعات زیادی انجام میدهد و به گفته خود ایشان، در این سفر با دیدن این کتابخانه ها دنیاى تازه ای به روی وی گشوده میشود. آشنایی و الفت محقق طباطبائی با دانشمند بزرگ و کتابشناس با عظمت، مرحوم شیخ آقابزرگ تهرانی، تأثیر بسیاری در شخصیت علمی وی ایجاد میکند. یادداشتهایی را که از سفرهای متوالی به ایران به همراه میآورد، هر بار در اختیار شیخ آقابزرگ تهرانی قرار میدهد تا هم از زیر چشم تیزبین استاد بگذرد و او را راهنمایی کند و هم برای تدوین دائرة المعارف بزرگ کتابشناسی شیعه، الذریعة الی تصانیف الشیعة، مورد استفاده قرار گیرد. محقق طباطبائی تا پایان عمر، شیفته استاد بود و از او به عظمت و بزرگواری یاد میکرد. وی از همان سالهای چاپ الذریعه، فکر نوشتن مستدرکی را برای آن در سر میپروانند، اما متأسفانه چاپ کتاب به کندی پیش میرفت و نوشتن مستدرک را به تأخیر میانداخت. از این رو محقق طباطبائی اقدام به استنساخ متن کامل کتاب الذریعه نمود . که چاپ جلد های 13 و 14 الذریعه نیز برای آنکه سریعتر چاپ شود، از روی همین نسخه در نجف چاپ شد. وی در سال 1399 هـ.ق. دست به کار تدوین مستدرک الذریعه شد و شروع به جمع آوری و فیش کردن کتابهایی نمود که نام آنها در الذریعه نیامده است. محقق طباطبائی بیشتر وقت خود را تا پایان عمر یعنی هفتم ماه رمضان 1415 هـ.ق. صرف تدوین این اثر گرانسنگ نمود و گنجینه ای بالغ بر یازده هزار فیش بر جای نهاد. همچنین، از جمله کسانی که نقش مؤثری در روحیه پرتلاش و پرحوصله او، در امر تحقیق و پژوهش داشت، علامه امینی صاحب کتاب الغدیر رحمة الله علیه بود. محقق طباطبائی به مدت 25 سال پیوسته در کنار علامه امینی به جمع نسخ خطی و اداره کتابخانه امیرالمؤمنین علیه السلام در نجف میگذراند و بسیاری از مایه علمی خود را مدیون شاگردی وی میدانست. محقق طباطبائی ضمن ارتباط علمی خود با علامه امینی، وی را در تهیه منابع کتاب گرانسنگ الغدیر یآوری میکند و در طی سفرهای خود به کتابخانه های ایران و ترکیه، در به ثمر رسیدن تحقیقات علامه امینی نقش بسزایی را ایفا میکند. بعد از سفری که محقق طباطبائی در سال 1342 به سوریه و لبنان داشت، دو سفر دیگر نیز همراه با فرزند علامه امینی به سوریه و ترکیه میرود، علامه امینی هم که در ایران به سر میرسد به آنان میپیوندد و به علت کسالت نمی تواند در ترکیه بماند و ناچار به بازگشت میشود. در آن سفر محقق طباطبائی و فرزند علامه امینی در ترکیه میمانند و مقدار زیادی از نسخ نفیس را برای کتابخانه امیرالمؤمنین عکسبرداری میکنند. محقق طباطبائی که مدتی سرپرستی این کتابخانه را برعهده داشت، نسخ خطی کتابخانه را در سه جلد تنظیم میکند. این فهرست اکنون به صورت متوالی در مجله تراثنا منتشر میشود. وی در سال 1397 نجف را ترک میکند و عازم ایران میشود و در قم سکنی میگزیند. ایشان در قم، در ادامه راه دو استاد بزرگ خود، مشغول به تکمیل مستدرک و تعلیقاتی که بر الذریعه و الغدیر داشت میشود. محققین و نویسندگان در ایران از محضر وی بهره مند میشوند و او نیز با دست باز، از هر کاری که در زمینه تحقیقات تاریخ و رجال و تراجم و حدیث و کتابشناسی شیعه انجام میشود استقبال میکند. وی همیشه از استاد خود آیه الله میرزا محمدعلی اردوبادی (1380 هـ.ق.) به بزرگی یاد میکرد و یکی از خصوصیات بارز او را کمک علمی به دیگران در تحقیق و رفع مشکلات علمی میدانست. محقق طباطبائی، خود نیز، راه و روش استاد را در پی میگیرد و منزل و کتابخانه خود را در اختیار محققین و پژوهشگران قرار میدهد، به طوری که خانه ایشان، روز و شب محل

تردد اهل قلم میشود و گاهی حدود ده ساعت از شبانه روز خود را صرف راهنمایی و تکمیل آثار دیگران میکرد. مؤسسات مختلف تحقیقات اسلامی در ایران وجود ایشان را مغتنم دانسته، در تحقیقات خود به ایشان مراجعه میکردند. از جمله مؤسساتی که محقق طباطبائی با ایشان همکاری مینمود، مؤسسه آل البيت عليهم السلام، مرکز الغدير للدراسات الاسلامية، بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی، مرکز دائرة المعارف بزرگ اسلامی و بنیاد بعثت را میتوان نام برد. محقق طباطبائی برای بازدید از نسخ خطی به بسیاری از شهرهای ایران مسافرت نمود و با بسیاری از دانشمندان ملاقات کرد. کتابخانه های بسیاری را دید و یادداشت های بی شماری تهیه نمود. همچنین يك بار دیگر نیز از ایران به ترکیه عزیمت نمود و به مدت دو ماه در کتابخانه های ترکیه، از جمله کتابخانه احمد ثالث، ایاصوفیا، لاله لی، کوپرلی، فیض الله افندی، فاتح، جارالله ایوب، قلیچ علی پاشا و ولیالدین جارالله افندی، به مطالعه پرداخت و نسخه های نایاب و ارزشمندی را فهرست نمود. محصول این سفر چند دفتر نسخه های خطی ترکیه و چند دفتر احادیث مربوط به فضائل و مناقب اهل بیت عليهم السلام، از منابع حدیثی، تفسیری، تاریخی و اعتقادی مهم و چاپ نشده اهل سنت است که مجموعه آنها را نتایج الأسفار نامید. همچنین در سفرهایی که به کشورهای دیگر داشت مجموعه مهمی از میکروفیلم ها و نسخ عکسی از کتابخانه های مختلفی چون کتابخانه موزه بریتانیا و کتابخانه بادلیان آکسفورد در انگلستان، کتابخانه دار الکتب الظاهرية در دمشق و اسماعیل پاشا در حلب، کتابخانه دانشگاه ریاض عربستان، کتابخانه بلدیة اسکندریه و دار الکتب المصریة در مصر، کتابخانه خدابخش پاتنه و فاطریه لکهنو در هندوستان، کتابخانه جامع کبیر صنعاء یمن، کتابخانه چستربیتی ایرلند، کتابخانه میلان ایتالیا، کتابخانه ملی پاریس، و... تهیه کرد. این مجموعه اکنون در کتابخانه عمومی محقق طباطبائی در قم نگهداری میشود و مورد استفاده محققین میباشد. محقق طباطبائی با بسیاری از دانشمندان و اسلام شناسان دنیا مخصوصاً در کشورهای عربی ارتباط داشت و در ایجاد ارتباط علمی بین پژوهشگران داخل کشور با دنیای عرب نقش مؤثری داشت.

آثار:

1. مستدرک الذریعة 2- أضواء علی الذریعة : تعلیقاتی است بر کتاب الذریعة آقابزرگ تهرانی همراه با تکمیل اطلاعات و رفع اشتباهات این کتاب گرانسنگ. 3. معجم أعلام الشیعة: این کتاب به عنوان مستدرک طبقات أعلام الشیعة شیخ آقابزرگ تهرانی تراجم علمای شیعه را بر اساس قرون و در هر قرن به ترتیب الفبائی آورده است و مجموعاً شامل دو جلد است. جلد اول این کتاب یک سال پس از درگذشت محقق طباطبائی توسط انتشارات مؤسسه آل البيت به چاپ رسید و جلد دوم آن همچنان به صورت خطی باقی است. 4. تعلیقات علی طبقات أعلام الشیعة: حاوی تعلیقاتی است که محقق طباطبائی بر کتاب طبقات آقابزرگ نوشته است. از این تعلیقات، تعلیقات الکرام البررة (قرن سیزدهم)، و نقیب البشیر (قرن چهاردهم) همراه اصل کتاب به چاپ رسیده است. 5- تصحیح تتمه نقیب البشیر: کتاب نقیب البشیر شیخ آقابزرگ تهرانی تا پایان حرف عین در چهار جلد به چاپ رسیده است، ولی از این حرف تا حرف یاء همچنان به صورت خطی باقی مانده است. محقق طباطبائی با استفاده از یادداشتهای دستنویس ایشان، این اثر را مرتب کرده بودند و بنا داشتند با مرور و اصلاح و تکمیل و حذف مکررات آن را به چاپ برسانند. 6. انباء السماء برزیة کربلاء: این اثر تکمیل و تنظیم کتاب سیرتنا و سنتنا از علامه امینیا ست همراه با اضافات بسیار زیاد. 7. علی ضفاف الغدیر: این کتاب به عنوان مستدرک جلد اول الغدیر علامه امینی شامل رواة حدیث غدیر همراه با شرح حال ایشان است، محقق طباطبائی مدارک و منابعی را که به دست علامه نرسیده بود استخراج کرده و معرفی رواة حدیث غدیر را مطابق اسلوب علامه امینی آورده است. 8- فهرست نسخه های خطی کتابخانه امیرالمؤمنین علیه السلام: محقق طباطبائی در ایامی که در کتابخانه امیرالمؤمنین در نجف اشرف همراه با علامه امینی به تهیه منابع الغدیر میپرداختند، اقدام به تهیه فهرست نسخ خطی کتابخانه نمود. این فهرست در سه جلد تهیه شده که در دو جلد اول آن به معرفی نسخ عربی و در جلد سوم به معرفی نسخ فارسی پرداخته است. آقای دکتر علی نقی منزوی از این اثر در تألیف کتاب نسخه های خطی فارسی بهره جسته است و از آن با عنوان "یادداشتهای سید عبدالعزیز طباطبائی" نام میبرد. این فهرست که بر اساس الفبائی اسم کتاب تنظیم شده، اکنون به صورت سلسله مقالات در مجله " تراثنا " در قم از طرف مؤسسه آل البيت عليهم السلام منتشر میشود. اولین بخش این فهرست در شماره 55 این مجله به چاپ رسیده و اکنون در شماره 63 و 64 مجله، به حرف جیم رسیده است. 9- فهرست نسخ خطی کتابخانه آستان قدس رضوی: محقق طباطبائی به دعوت آستان قدس رضوی در مشهد اقدام به تهیه فهرستی به زبان فارسی از نسخ خطی حدیث و فقه کتابخانه آستان قدس رضوی نمود. این فهرست اکنون در کتابخانه آستان قدس رضوی نگهداری میشود. 10. فهرست نسخ خطی کتابخانه دانشگاه علامه طباطبائی شیراز: این اثر در جلد اول سالنامه میراث اسلامی ایران (سال 1373 هـ. ش.) به چاپ رسیده است. 11. فهرست نسخه های کتابخانه آقای سید محمدعلی طباطبائی قاضی تبریزی. 12. فهرست کتابخانه مزار عبدالقادر گیلانی در بغداد. 13. فهرست نسخه های خطی کتابخانه ثقة الاسلام در تبریز: این فهرست با دو فهرست سابق در نشریه نسخه های خطی دانشگاه تهران، دفتر هفتم، از صفحه به چاپ رسیده است. محقق طباطبائی این فهرست را در ایامی که برای جمع آوری نسخه های نفیس برای کتابخانه امیرالمؤمنین به ایران سفر مینمود، به زبان فارسی تهیه نمود و بر آن مقدمه ای درباره خاندان طباطبائی و زندگی سید محمدعلی قاضی نوشت. 14. تصحیح فهرست منتجب الدین: این اثر در سال 1404 هجری قمری . با تحقیق و تصحیح محقق طباطبائی در قم منتشر شد، ولی ایشان با توجه به تعلیقات قابل توجهی که بعد از آن بر این کتاب نوشته بودند بنای چاپ مجدد آن را داشتند. این تعلیقات بر کتاب افزوده شد و اکنون آماده چاپ میباشد. 15. تصحیح الأربعون المنتقی من مناقب المرتضی: تألیف ابوالخیر حالکمی طالقانی، در شماره اول مجله تراثنا و نیز به صورت مستقل چاپ شده است. 16. تصحیح ترجمة الإمام الحسن علیه السلام: این کتاب، بخش چاپ نشده طبقات ابن سعد است که محقق طباطبائی با رهنمود علامه امینی نسخه آن را از کتابخانه..... مورد تصحیح قرار میدهند و به صورت مستقل برای چاپ آماده میکنند، این کتاب پس از درگذشت ایشان از طرف مؤسسه آل البيت عليهم السلام به چاپ رسید. 17- تصحیح ترجمة الإمام الحسين علیه السلام: این کتاب هم همچون ترجمة الإمام الحسن علیه السلام از طبقات ابن سعد مورد تصحیح قرار میگردد و در زمان حیات ایشان از طرف مؤسسه آل البيت عليهم السلام چاپ و منتشر میشود. 18. تصحیح مقتل امیر المؤمنین علیه السلام: تألیف ابن ابی الدنیا. 19. تصحیح مناقب امیر المؤمنین علیه السلام: از أحمد بن حنبل. 20. تصحیح کتاب نسائی.... 21. تحقیق رساله طرق حدیث من کنت مولاة فعلی مولاة : تألیف ذهبی، این رساله تاکنون نسخه ای از آن یافت نشده بود و تنها نامی از آن در میان کتب ذهبی مانده بود و محقق طباطبائی نسخه ای از آن را در کتب خطی کتابخانه دانشگاه تهران یافته و مورد تحقیق قرار میدهند. این رساله با تعلیقات فراوان ایشان، از طرف انتشارات دلیل به چاپ رسید. 22. ترجمة امیر المؤمنین من تاریخ ابن عساکر. 23. فرائد السمطین. 24. تصحیح عقد الدرر فی أخبار المهدي المنتظر: از یوسف بن یحیی سلمی دمشقی. 25. تصحیح فهرست شیخ طوسی: از آنجا که چاپ مصحح و منقحی از کتاب جلیل فهرست شیخ طوسی رحمة الله علیه در دست نبود، محقق طباطبائی این کتاب را با ده نسخه معتبر آن تصحیح میکند که پس از رحلت ایشان همراه با مقاله ای که ایشان برای کنگره شیخ طوسی تهیه کرده بودند، از طرف کتابخانه محقق طباطبائی منتشر شد. 26. تصحیح مطالب السنول. 27. أهل البيت عليهم السلام فی المكتبة العربية: در این اثر کتابهایی که اهل سنت درباره زندگی، مناقب، تاریخ، زندگانی، کلمات... اهل بیت عليهم السلام نوشته اند، کتابشناسی و معرفی شده است. این کتاب ابتدا به صورت سلسله مقالات در مجله تراثنا منتشر میشد و پس از درگذشت ایشان، متن کامل کتاب از سوی مؤسسه آل البيت عليهم السلام منتشر شد. 28. الغدیر فی التراث الاسلامی: این اثر کتابشناسی غدیر خم است و در آن فهرست کتابها و معرفی نسخ خطی آنها و شرح حال مختصری از مؤلفین آنها از ابتدای قرن دوم هجری تا قرن پانزدهم معرفی شده است. این کتاب را بار اول دار المؤرخ العربی در بیروت منتشر کرد و پس از آن با افزوده هایی، در ایران

از سوی انتشارات الهادی در سال 1373 ه.ش. انتشار یافت. محقق طباطبائی پس از آن نیز به تکمیل این کتاب پرداخت و اکنون به همراه آن اضافات برای نوبت سوم آماده چاپ میباشد. این کتاب در سال 1411 هجری قمری، از طرف انتشارات کتابخانه چهل ستون با ترجمه آقای مهدی جعفری به زبان فارسی منتشر شد و بار دیگر نیز جناب آقای محمد انصاری زنجانی با ترجمه بخشهای بسیاری از این کتاب و اضافه و تعدیل بعضی از مطالب، آن را با عنوان " غدیر در آینه کتاب " منتشر نمود. 29- فهرست تصانیف کراچی. 30- الشیخ المفید وعطاءه الفکری الخالد: شامل کتابشناسی آثار شیخ مفید است و در جلد اول مجموعه المقالات والرسائل کنگره شیخ مفید به چاپ رسید. 31- مخطوطات اللغة العربية فی مکتبات ایران: کتابشناسی نسخ خطی لغت عربی در کتابخانه های ایران. این اثر در یادنامه ایشان از طرف مؤسسه آل البيت عليهم السلام چاپ و منتشر شد. 32- مکتبه العلامة الحلی: این کتاب گرانسنگ حاوی کتابشناسی مفصل آثار علامه حلی و ذکر نسخ خطی آنها در کتابخانه های جهان میباشد. این کتاب چهل روز بعد از درگذشت محقق طباطبائی از سوی مؤسسه آل البيت عليهم السلام منتشر شد. 33- نتایج الأسفار:.... 34- فوائد الأسفار: این کتاب شامل کتابشناسی منتخب نسخ خطی کتابخانه های مدرسه امام عصر شیراز، جارالله ایوب، الأحمديّة، الظاهرية، المتحف البريطاني، کتابخانه آیه الله خامنه‌ای، مدرسه نمازی خوی، مدرسه علوی (مدرسه مریم بیگم) خوانسار و مدرسه ولی عصر خوانسار، مقبره روزبهان شیرازی، کتابخانه دانشکده پزشکی شیراز، مدرسه صدر بابل و همچنین فواید رجالی و تاریخی و وفیات بعضی از علما و اشعار است. 34- فهرست تفصیلی منتخب نسخه های خطی کتابخانه های ترکیه: این اثر استاد در کتابخانه آیه الله العظمی مرعشی نجفی به شماره 4172 و 4173 نگهداری میشود و در فهرست نسخ خطی آن کتابخانه ج 11 صص 183 - 184 شناسانده شده اند. 35- قید الأوابد و جمع الشوارد: در این کتاب متون بسیاری از نسخ مختلفی جمع آوری شده که شامل فضایل اهل بیت و اشعار و تراجم و... است. از آن میان میتوان به شرح نهج البلاغه نظام الدین گیلانی، همراه با شرح مفصل و تاریخ تألیف و انتهای نسخه و ذکر برخی از نکات دقیق و بعضی از اشعار آن و همچنین تفسیر خطبه شققشقیه سید مرتضی، المعجم ابن الأعرابی، معجم الصحابه این نافع معجم الصحابه بغوی، ذیل تاریخ بغداد ابن نجار، المعجم الکبیر طبرانی، مسند روایانی، المسلسلات ابن جوزی، المصنف ابن أبی شیبیه، صحیح ابن حبان، الذریة الطاهره دولابی اشاره کرد. 36- فهرست منتخب نسخه های خطی کتابخانه های حجاز: محقق طباطبائی درباره این اثر مینویسد: "دانشگاه تهران گروهی را برای عکسبرداری از نسخ خطی، عازم حجاز نمود که دوست من دانشمند کتابشناس و فهرست نگار مشهور استاد محمد تقی دانش پژوه در میان آنان بود. من نیز با ایشان به حجاز رفتم و در کتابخانه های حرمین شریفین : کتابخانه عارف حکمت، کتابخانه مدینه منوره، کتابخانه محمودیه، کتابخانه حرم نوی، کتابخانه مظهر که در رباط مظهر مقابل بقیع بود، کتابخانه حرم مکی، و کتابخانه مکه مکرمه، به بررسی نسخ خطی پرداختیم" (الغدیر فی التراث الاسلامی، ص241). این اثر در سال 1386 تألیف شده است. 37- فهرست منتخب نسخه های خطی کتابخانه های تبریز: از کتابخانه های محمدعلی قاضی طباطبائی، ثقة الاسلام و ایروانی. 38- الحسین والسنة: این کتاب در سال 1397 هجری قمری، در قم منتشر شده. 39- المهدي فی السنة النبوية. 40- حیاة الشیخ یوسف البحرانی: این کتاب را محقق طباطبائی در سال 1377 هجری قمری، تألیف کرده این اثر ابتدا در مقدمه کتاب الحدائق الناطرة به چاپ رسید و سپس به صورت مستقل در نجف اشرف به چاپ رسید. این کتاب اولین اثری است که از محقق طباطبائی به چاپ رسیده، با این حال میتوان در آن میزان تجر و دانش وی را در این کتاب مشاهده کرد. ایشان بعدها مطالب زیادی را مخصوصاً در قسمت تألیفات شیخ یوسف بحرانی به این کتاب افزودند و حجم کتاب اکنون به دو برابر حجم کتاب چاپ شده رسیده است. 41- شخصیت علمی و مشایخ شیخ طوسی: در دفتر دوم سالنامه میراث اسلامی ایران (سال 1374 ه.ش.) به چاپ رسیده. 42- قبسات من فضائل أمير المؤمنين عليه السلام: محقق طباطبائی در این کتاب به بررسی اسانید و طرق حدیث سَدّ الأبواب، حدیث صعود علی علی منکب النبی، حدیث رد الشمس، حدیث ثقلین و حدیث الطیر وهمچنین درباره اعمش و حاکم نیشابوری و کتاب قصه الطیر پرداخته است. این کتاب از سوی انتشارات دلیل به چاپ رسید. 42- مذكرات المتحف البريطاني: که در آن به ذکر چند نسخه نفیس از کتابخانه موزه بریتانیا و معرفی مفصل و نقل برخی از مطالب آنها پرداخته است. این کتاب در سال 1404 هجری قمری، تألیف شده است. 43- زندگینامه آیه الله العظمی سید محمدکاظم یزدی: محقق طباطبائی به نوشتن تاریخ و زندگی حد بزرگوارش بسیار اهتمام میورزید و از هنگامی که در نجف اشرف به سر میبرد اقدام به جمع آوری اطلاعات و اسناد زندگی و عصر سید محمدکاظم یزدی نمود. این یادداشتها در دفترهای گوناگونی نوشته شده و نیاز به تنظیم دارد. مواردی که محقق طباطبائی بدانها پرداخته شامل: نسب سید یزدی، مؤلفات وی و معرفی کامل نسخ خطی و چاپها و شروح و حواشی و ترجمه های آنها، اسانید سید یزدی، شاگردان وی که شامل زندگی بسیاری از شاگردان در آن ذکر شده، اشعار، خانواده سید یزدی و زندگینامه مفصل فرزندان وی، مواجهه سید یزدی با استعمار انگلیس ها و مدرسه سید یزدی که بخش مفصلی است شامل: تأسیس مدرسه و معرفی خصوصیات آن، کتابخانه مدرسه، شاگردان مدرسه و... میباشد. محقق طباطبائی در کنار این یادداشت ها اقدام به جمع آوری و ضمیمه کردن مدارک تاریخی و فتاواوی سیاسی سید یزدی نمود و کتاب را مستند و مستدل نمود. وی همچنین در این کتاب یادداشتهای شیخ محمدحسین کاشف الغطاء درباره سید یزدی و قسمت هایباز کتاب " عقود حیاتی " نوشته آیه الله کاشف الغطاء درباره قضایای مشروطه و استبداد و جنگ انگلیس را از روی دستخط علامه کاشف الغطاء که در کتابخانه وی نگهداری میشود نقل نموده است. این مجموعه نیاز به تنظیم و ترتیب دارد تا به صورت يك اثر ماندگار از زندگی آیه الله العظمی سید محمدکاظم طباطبائی یزدی درآید و به عنوان منبع، مورد استفاده محققین قرار گیرد.

وفات:

سر انجام این عالم وارسته و چهره برجسته ی علم و دانش، به ویژه در زمینه شناخت نسخه های خطی در روز یکشنبه هفتم رمضان 1416 هجری قمری برابر با هشتم بهمن 1374ش پس از شصت و هشت سال عمر پر برکت در راه دانش اندوزی و دانشمند پروری چشم از جهان فرو بست و با رحلتش سوگی سنگین بر محافل علمی و فرهنگی جهان تشیع نشست.

در گذشت آندره ماری آمپر ریاضیدان و فیزیکدان فرانسوی در سال 1836 میلادی

آندره ماری آمپر ریاضیدان و فیزیکدان فرانسوی پس از 61 سال در سال 1836 میلادی زندگی درگذشت. او عمر خویش را صرف تحقیق و مطالعه علمی کرد و در نهایت موفق به کشف رابطه میان برق و مغناطیس شد. قابل توجه است که واحد شدت جریان برق به نام او آمپر نامگذاری شده است.

انتخاب برلین به پایتختی آلمان در سال 1848 میلادی

برلین شهر تاریخی آلمان در سال 1848 میلادی از سوی بیسمارک صدراعظم این کشور به پایتختی انتخاب شد. انتخاب برلین به عنوان مرکز امپراتوری آلمان بعد از انجام طرح اتحاد نواحی مختلف آلمان صورت گرفت. که طراح اصلی آن بیسمارک بود. بعد از جنگ جهانی دوم برلین به دو بخش غربی و شرقی تقسیم شد. بخش شرقی آن پایتخت آلمان شرقی و قسمت غربی آن یکی از ایالات مهم آلمان غربی گردید. اما در سپتامبر سال 1990 میلادی به دنبال سقوط دیوار برلین زمینه های وحدت دو آلمان فراهم شد و هر دو بخش برلین به صورت يك مرکز واحد، در آلمان متحد درآمد.